

Aan
Van
Afgestemd met
In afschrift aan

persoonsgegevens

TER BESLISSING

Datum

31 mei 2022

Onze referentie

BS2022011829

Nota

Besluit aanbieding Defensienota 2022

persoonsgegevens

Aantal bijlagen

2

Aanleiding

De aanbieding van de Defensienota 2022 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de aanbieding van de Defensienota 2022 aan de Tweede Kamer middels bijgevoegde brief.

Kernpunten

- De kaders uit het coalitieakkoord van 15 december 2021 vormden het startpunt voor de totstandkoming van de Defensienota, een incrementeel proces waarbij interne en externe stakeholders nauw betrokken zijn geweest.
- Naar aanleiding van de Russische invasie van Oekraïne werden met de Voorjaarsnota van 20 mei 2022 aanvullende middelen aan Defensie toegekend.
- Op 24 mei 2022 ging de RDINEV akkoord met het aanbieden van de Defensienota aan de Ministerraad.
- De Defensienota is op 25 mei 2022 vastgesteld in de Ministerraad.
- Bijgevoegd treft u de Defensienota 2022: Sterker Nederland, Veiliger Europa. *Investeren in een sterke NAVO en EU*
- Bijgevoegd treft u ook de conceptbrief waarmee de Defensienota zal worden aangeboden aan de Tweede Kamer.
 - In de conceptbrief zijn als bijlage de kaders opgenomen die volgens de Comptabiliteitswet artikel 3.1 dienen te worden toegevoegd aan beleidsvoorstellen met significante financiële gevolgen.
- Met de voorliggende Defensienota wordt ook invulling gegeven aan de motie-Sjoerdsma¹.
- Voorliggende beslisnota schetst, conform de beleidslijn actieve openbaarmaking nota's, ter achtergrondinformatie nog de belangrijkste overwegingen en dilemma's die tijdens de totstandkoming van de Defensienota aan de orde zijn gekomen:
 1. de gekozen focus - een dilemma van breedte versus diepte
 2. de internationale context - met name het al dan niet invullen van de NAVO capaciteitendoelstellingen

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 36 045, nr. 4

Toelichting

1. Gekozen focus: breedte versus diepte

Het belangrijkste dilemma bij het vaststellen van een focus zag op het behouden van de brede basis van de defensieorganisatie, of het versmallen van de organisatie en de overgebleven capaciteiten versterken – een dilemma van breedte versus diepte.

- Het coalitieakkoord gaf duidelijke kaders voor het bepalen van de verdeling van middelen; structureel 1.850 miljoen euro voor intensivering en 1.150 miljoen euro voor onderhoud.
- Met de Voorjaarsnota zijn er aanvullende middelen beschikbaar gekomen (structureel 2.000 miljoen euro).
- Defensie moet keuzes maken; niet alles kan en niet alles kan tegelijk.
 - Het verhelpen van problematiek, het investeren in onderhoud, was in het coalitieakkoord reeds aangemerkt als prioriteit.
 - Voor de intensiveringen is het belangrijkste uitgangspunt de noodzaak om te vernieuwen in het licht van het veranderende karakter van oorlogvoering en de toenemende digitalisering van het slagveld.
- In overleg met de CDS en zijn ondercommandanten is gekozen voor het versterken van de basis over de breedte, en het gericht uitbreiden van een aantal specifieke capaciteiten om daarbinnen diepte te bereiken.
 - Om in diverse scenario's te kunnen worden ingezet, is een brede basis aan inzetmogelijkheden en daarvoor benodigde middelen en manieren nodig.
 - Voor de uitbreiding van capaciteiten is gekeken naar onderwerpen waarbij Nederland van meerwaarde is in internationale samenwerkingsverbanden, en die aansluiten bij Nederlandse kenmerken zoals onze hoogtechnologische kenniseconomie, ons vermogen om samen te werken en onze geografische ligging.
 - Deze focus betekent ook dat er dingen niet kunnen. Zo is er bijvoorbeeld niet voor gekozen om onder alle omstandigheden het eigenstandig opereren van de Nederlandse krijgsmacht leidend te laten zijn.
- Samenwerking vormt rode draad.
 - We zullen in de NAVO en de EU gezamenlijk onze burgers moeten beschermen. Dat kan alleen als we samenwerken, en als we zorgen dat we van elkaars kracht gebruik maken.
 - Met het versterken van specialismen zet Defensie in op het verbreden en verdiepen van Europese samenwerking.

2. Internationale context

Een belangrijk dilemma bij het opstellen van de Defensienota was in hoeverre de capaciteitendoelstellingen van de NAVO leidend moesten zijn voor het bepalen van investeringen.

- De NAVO heeft enkele prioritaire doelstellingen vastgesteld voor Nederland.
 - Nederland heeft deze prioriteiten geaccepteerd.
 - Defensie moet echter ook andere prioriteiten stellen, zoals investeren in het personeel, vastgoed, IT en de nieuwe domeinen (het cyber- en informatiedomein en de ruimte).
- Het is de verwachting dat Nederland in NAVO-verband zal worden aangesproken op het niet invullen van alle capaciteitendoelstellingen, met name ten aanzien van de prioritaire doelstellingen om een *heavy* en *medium infantry brigade* te kunnen leveren.
 - Conform het coalitieakkoord ligt voor de landmacht de nadruk op integratie met Duitsland, zodat deze landen gezamenlijk een belangrijke bijdrage kunnen leveren in het landdomein.
- De NAVO verwacht bovendien een meerjarig commitment ten aanzien van de 2%-norm voor defensie-uitgaven.

- De komende jaren zal Nederland erop blijven worden aangesproken dat er slechts tijdelijk een fair share aan het bondgenootschap wordt geleverd.
- Nederland is van internationale bondgenoten en partners afhankelijk om gezamenlijk de vrijheid en veiligheid te kunnen beschermen. Met name de Europese landen moeten een been bijtrekken om hun burgers en overige belangen te kunnen (blijven) beschermen. Daarom waren de tekortkomingen in Europa ook een belangrijke overweging bij de gemaakte keuzes.

Financiële overwegingen

Zoals hierboven reeds benoemd vormden de kaders uit het coalitieakkoord en de aanvullende middelen uit de voorjaarsbesluitvorming het uitgangspunt. Het resulterende groeipad voor de Defensie-uitgaven is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 1: Groeipad Defensie-uitgaven

Groeipad Defensie-uitgaven incl. ontwikkeling NAVO bbp percentage (in mln €)	2022	2023	2024	2025	2026
1. Defensie-uitgaven (bron: Voorjaarsnota 2022 exclusief middelen Coalitieakkoord en inclusief huidige toerekening)	14.091	13.215	13.310	13.094	12.762
2.a Coalitieakkoord Rutte IV	500	1.900	4.100	4.200	3.000
2.b Coalitieakkoord Rutte IV (MIVD middelen)	17	36	72	72	72
1. Voorjaarsnota besluitvorming 2022	0	400	1.700	2.000	2.000
2. Aanvullende toerekeningen vanuit andere begrotingen)	200	200	200	200	
5. Totaal Defensie-uitgaven	14.808	15.571	19.382	19.566	18.034
6. Totaal (in percentage bbp)	1,61%	1,68%	2,03%	2,01%	1,83%

Juridische overwegingen

n.v.t

Communicatie

DCo heeft een overkoepelende communicatiestrategie geschreven voor de Defensienota 2022.

Informatie vallend onder 'belang van de Staat'

n.v.t.

persoonsgegevens